

Ks. Adam Kubiś

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
adamkubis@kul.pl, ORCID: 0000-0003-4961-2254

Steven D. Anderson – A.D. Riddle – Todd Bolen,
Photo Companion to the Bible. The Gospels.
I. Matthew. II. Mark. III. Luke. IV. John
(www.BiblePlaces.com 2017). DVD & download. \$299.
ISBN 978-1-938324-24-6

W 2001 roku Todd Bolen założył stronę www.biblicalplaces.com, przez którą zaczął udostępniać zdjęcia z Ziemi Świętej. Założyciel strony spędził 11 lat w Izraelu, pracując jako wykładowca Pisma Świętego w ramach programu Israel Bible Extension (zob. <http://www.ibexsemester.com/>), semestralnych studiów biblijnych w Ziemi Świętej przeznaczonych dla studentów The Master's College, a od 2016 roku The Master's University (Santa Clarita, Kalifornia, USA). Będąc nauczycielem akademickim, twórca projektu dostrzegł znaczenie przekazu wizualnego w procesie kształcenia przyszłych biblistów, jak i w dziele popularyzacji Pisma Świętego wśród szerokiego grona odbiorców niebędących teologami. Jako pasjonat fotografii Todd Bolen robił i gromadził tysiące zdjęć. Oprowadzanie licznych grup pielgrzymkowych i studyjnych tworzyło okazję dotarcia do wielu miejsc związanych z tekstem biblijnym, w różnych porach dnia i roku. Idea zapoczątkowana przez jednego pasjonata fotografii gromadzi obecnie grono ponad 40 fotografów, którzy zamieścili swoje zdjęcia

w seriach projektu „BiblePlaces.com”. W wyniku nieustannego rozwoju strona projektu oferuje obecnie trzy serie, dostępne odpłatnie czy to na płytach DVD, czy też przez bezpośredni dostęp internetowy (download). Seria *Historic Views of the Holy Land* (17 płyt) gromadzi stare fotografie ziem biblijnych, w tym cenioną kolekcję historycznych zdjęć przechowywaną w American Colony w Jerozolimie (8 płyt). Seria *Pictorial Library of Bible Lands* (18 płyt) zawiera zdjęcia istotnych biblijnych i historycznych miejsc w Izraelu, Jordanii, Egipcie, Libanie, Turcji, Grecji, Cyprze i innych krajach związanych z Biblią. Zdjęcia uporządkowane są według kraju, regionu i precyzyjnie zlokalizowanego miejsca. Seria trzecia (*Photo Companion to the Bible*), prócz czterech płyt poświęconych Ewangeliom, obejmuje także płytę dedykowaną Księdze Rut. Do końca 2018 roku mają zostać zakończone prace nad kolekcjami opisującymi Księgę Wyjścia i Dzieje Apostolskie.

Kolekcje poświęcone czterem Ewangeliom kanonicznym zawierają ponad 10 tysięcy wysokiej jakości zdjęć. Wszystkie umieszczone są w programie PowerPoint i usystematyzowane według rozdziałów oraz wierszy tekstu biblijnego. Każdemu rozdziałowi Ewangelii odpowiada jeden plik PowerPoint. Każdemu zdjęciu przyporządkowano odpowiedni tekst biblijny zapisany w formie *siglum*, w prawym dolnym rogu. Nad zdjęciem przytoczono tekst Ewangelii, z którym łączy się tematycznie dana fotografia. Zdjęcie jest również opatrzone opisem, który objaśnia przedstawiony na fotografii obraz z punktu widzenia archeologii, historii i teologii biblijnej. W opisie zdjęcia zidentyfikowano także jego autora lub nieosobowe źródło, z którego pochodzi fotografia. Zdjęcia przedstawiają głównie współczesne i historyczne krajobrazy Galilei, Samarii i Judei, a zatem geograficzną scenę, na której rozegrały się wydarzenia opisane na kartach Ewangelii kanonicznych. Nie brak wśród nich zdjęć lotniczych oraz fotografii obiektów sakralnych należących do różnych tradycji chrześcijańskich. Drugą podstawową grupą fotografii są zdjęcia artefaktów muzealnych. Opisy wskazują na miejsce

przechowywania danego przedmiotu muzealnego. W przypadku zdjęć tekstów starożytnych (np. inskrypcji mozaikowych) opis zdjęcia zawiera również tłumaczenie tego tekstu na język angielski. Przez precyzyjne przyporządkowanie poszczególnych obrazów konkretnym tekstom biblijnym enigmatyczne ze swej natury fotografie zaczynają przemawiać do czytelników tekstu biblijnego, komentując go i objaśniając. Dla przykładu, zdjęcie skrytej pod grubą warstwą śniegu dzielnicy żydowskiej współczesnego jerozolimskiego Starego Miasta komentuje Mateuszowy opis anioła, którego szaty miałyby być białe jak śnieg (Mt 28,3). Autorzy kolekcji wskazują w opisie, że Jerozolima doświadcza co kilka lat obfitych opadów śniegu. Zdjęciu temu towarzyszy inna fotografia, która przedstawia ruiny Antiochii Pizydyjskiej, w dzisiejszej Turcji, otulone śniegiem skrzącym się w promieniach mocnego południowego słońca. Współczesny czytelnik Biblii wiąże niemal spontanicznie geograficzną i klimatyczną scenę wydarzeń biblijnych, w tym epizody ewangeliczne, z pustynią i nieznośnym upałem. Dzięki powyższym dwóm zdjęciom w umyśle odbiorcy rodzi się jednak konkluzja, iż ewangelista i odbiorcy jego Ewangelii, zarówno ci w Palestynie, jak i w Azji Mniejszej, doskonale znali śnieg i jego osłepiającą biel. Porównanie bieli szat anielskich z bielą śniegu było zatem zrozumiałe dla pierwotnych odbiorców Ewangelii Mateusza. Powyższy przykład wskazuje na kreatywność twórców kolekcji. Co istotne, każdy użytkownik slajdów może je dowolnie kopiować i modyfikować, np. tłumacząc treści czy dodając własne opisy. Bez wątplenia kolekcja zdjęć poświęconych czterem Ewangeliom kanonicznym stanowi użyteczny materiał dydaktyczny w auli akademickiej, sali lekcyjnej czy parafialnej salce. Może się ona również okazać pomocna w prywatnej lekturze tekstów Ewangelii.